

BVD-regels moeten ingrijpend op de helling

Nederland schendt de mensenrechten

Nederland moet de wettelijke regels rond de Binnenlandse Veiligheidsdienst ingrijpend veranderen. De BVD heeft te veel vrijheid, terwijl burgers te weinig controlemogelijkheden hebben op het doen en laten van de dienst. Nederland schendt daardoor het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Dit heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van morgen vastgesteld.

HAARLEM • ARTHUR MAANDAG

De Afdeling sluit zich aan bij eerdere uitspraken van de Europese Commissie voor de rechten van de mens en het Europese Hof voor de rechten van de mens. Dat gebeurt in twee zaken van Nederlandse burgers, die inzage eisen in bij de BVD aanwezige stukken.

Zo wil de Haarlemmer H. Valkenier documenten zien met betrekking tot een op het strand in Den Helder gevonden logboek, dat vermoedelijk afkomstig was van een bij Noorwegen gezonken Russische onderzeeboot. Inmiddels is het logboek verdwenen en stelde de BVD een onderzoek in naar Valkenier. Wijlen minister Dales van binnenlandse zaken noemde dat onderzoek later een vergis-

sing.

De tweede zaak betreft de Nijmegenaar H. van Baggum, vroeger actief in de anti-kern-energiebeweging. Hij zegt dat de BVD een dossier over hem heeft en wil dat zien. Valkenier en Van Baggum werden echter geconfronteerd met het standaard-antwoord dat de BVD in actuele zaken zelfs maar weigert te zeggen of er een dossier over iemand is. Daardoor zou de veiligheid van de staat in gevaar komen.

De BVD wist zich tot vandaag gesteund door een uitspraak van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State uit november 1992. Die bepaalde dat de Wet openbaarheid van bestuur (WOB) niet van toepassing was, omdat in het geval van persoonsgegevens de Wet op de in-

lichtingen- en veiligheidsdiensten (WIV) voorgaat.

Sinds vanmorgen is aan deze situatie een radicaal einde gekomen. De Afdeling bestuursrechtspraak stelt vast dat de WIV aan alle kanten rammelt. Zo is niet geregeld onder welke omstandigheden inlichtingen mogen worden verzameld en evenmin welke middelen de BVD daartoe mag bezigen.

Bovendien deugen de controlemogelijkheden niet. Dat klachten kunnen worden ingediend bij de Nationale Ombudsman en dat er een vaste kamercommissie voor de inlichtingen en veiligheidsdiensten is, biedt onvoldoende waarborgen voor de burger, aldus de Afdeling bestuursrechtspraak.

De oorspronkelijke weigeringsbeschikkingen zijn dan ook vernietigd. De minister van binnenlandse zaken moet nu een nieuwe beslissing nemen. De Afdeling laat daarbij op voorhand al weten dat in de twee betrokken zaken weinig zich tegen openbaarmaking van de gevraagde gegevens lijkt te verzetten.

Haarlems Dagblad 16 juni 1994